

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 30 października 2014 roku w sprawie z powództwa D. R. przeciwko Skarbowi Państwa Zakładowi Karnemu w Ł. o zadośćuczynienie w kwocie 10.000 zł Sąd Rejonowy w Łowiczu I Wydział Cywilny oddalił powództwo.

Apelację od powyższego orzeczenia wywiódł powód, skarżąc je w całości i zarzucając:

1. naruszenie art. 23 i 24 k.c. i art. 448 k.c. poprzez uznanie, iż dobra osobiste powoda (w szczególności jego godność i zdrowie) nie zostały naruszone oraz że nie istniały przesłanki do zasądzenia na rzecz powodażądanego zadośćuczynienia;
2. naruszenie art. 6 k.c. poprzez uznanie, iż to na powodzie ciążył obowiązek prowadzenia postępowania dowodowego;
3. naruszenie art. 233 § 1 k.p.c. poprzez jednostronną ocenę materiału dowodowego, w szczególności odmowę dania wiary zeznaniom powoda.

W oparciu o tak sformułowane zarzuty powód wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uwzględnienie powództwa w całości oraz zasądzenie na rzecz powoda kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje albo przyznanie mu kosztów nieopłaconej pomocy prawnej świadczonej jako pełnomocnik z urzędu według norm przepisanych w wysokości sześciokrotności stawki minimalnej i odstąpienie od obciążenia powoda kosztami postępowania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

apelacja nie jest zasadna i podlega oddaleniu w całości.

Zaskarżone orzeczenie należało uznać za prawidłowe, stanowiące wynik właściwej oceny zebranego materiału dowodowego. Sąd Okręgowy podziela poczynione przez Sąd pierwszej instancji ustalenia, a w konsekwencji przyjmuje za swoje, uznając za zbędne powielanie ich w treści niniejszego uzasadnienia.

Wszystkie podniesione przez apelującego zarzuty zmierzają do zakwestionowania stanowiska Sądu I instancji, wedle którego powód nie udowodnił naruszenia jego dóbr osobistych będącego wynikiem zawinionego działania lub zaniechania pozwanego w okresie jego osadzenia na oddziale terapeutycznym w Zakładzie Karnym w Ł..

Zdaniem apelującego umieszczenie go w celi z osobami palącymi, gdy tymczasem powód był osobą niepalącą, jak również okoliczność, iż palarnia która znajdował się na korytarzu oddziału, w którym powód odbywał karę pozbawienia wolności nie posiadała wentylacji oraz nie była oddzielona, dalej fakt, iż bez własnej woli przebywał z osobami zakażonymi wirusem HCV miało negatywny wpływ na jego samopoczucie oraz w warunkach przeludnionych, a przy tym współosadzeni wykonywali tatuaże, co potęgowało w nim strach stanowiło naruszenie jego dóbr osobistych w szczególności godności, zdrowia, prawa do intymności.

Stanowisko to nie jest trafne. Przede wszystkim nie sposób podzielić zarzutu powoda odnośnie naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. sprowadzającego się do wykazania jednostronnej oceny materiału dowodowego.

Przede wszystkim wskazany przepis nakłada na sąd orzekający obowiązek wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału, uwzględnienia wszystkich dowodów przeprowadzonych w postępowaniu, skonkretyzowania okoliczności mających znaczenie dla oceny ich mocy i wiarygodności, wskazania jednoznacznego kryterium oraz argumentacji pozwalającej wyższej instancji i skarżącemu na weryfikację dokonanej oceny w przedmiocie uznania dowodu za wiarygodny bądź też jego zdyskwalifikowanie, a także przytoczenia w uzasadnieniu zaskarżonego orzeczenia dowodów, na których sąd się oparł, i przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności.

Nie budzi wątpliwości, że tylko w wypadku, gdy sąd zrealizuje te obowiązki, spełnione zostają, wynikające z art. 233 § 1 k.p.c. wymogi dotyczące oceny dowodów oraz wskazania podstawy faktycznej rozstrzygnięcia. Przyjmuje się, że ramy swobodnej oceny dowodów muszą być zakreślone wymaganiami prawa procesowego, doświadczenia życiowego, regułami logicznego myślenia oraz pewnego poziomu świadomości prawnej, według których sąd w sposób bezstronny, racjonalny i wszechstronny rozważa materiał dowodowy jako całość, dokonuje wyboru określonych środków dowodowych i wając ich moc oraz wiarygodność odnosi je do pozostałego materiału dowodowego.

Sąd Okręgowy nie podziela stanowiska apelanta, jakoby Sąd pierwszej instancji dokonał oceny zebranego materiału w sposób jednostronny. W istocie apelujący nie podnosił w tym zakresie innych zarzutów poza stwierdzeniem, iż ocena materiału dowodowego jest jednostronna i wyraża się w odmowie dania wiary zeznaniom powoda. Tymczasem Sąd Okręgowy nie stwierdza w tym zakresie żadnych uchybień. Sąd meriti oceniając zeznania powoda słusznie uznał, że jako nie znajdujące potwierdzenia w materiale dowodowym przedmiotowej sprawy nie zasługiwały na przyznanie waloru wiarygodności. Sąd odwoławczy ocenę tą w pełni podziela. Nie może zatem stwierdzić, iż Sąd naruszył art. 233 k.p.c.

Nietrafny jest również zarzut naruszenia art. 6 k.c. W sprawie, w której roszczenie oparte jest na zarzucie naruszenia dóbr osobistych, w pierwszej kolejności należy ocenić, czy doszło do naruszenia lub zagrożenia naruszeniem określonych dóbr osobistych powoda. Jest to bowiem pierwsza konieczna przesłanka odpowiedzialności pozwanego na podstawie art. 24 i art. 448 k.c. Powód zatem powinien wskazać, jakie jego dobro osobiste zostało naruszone, a ocenie Sądu podlega, czy dobro to jest dobrem osobistym w rozumieniu art. 23 k.c. oraz czy rzeczywiście zostało naruszone przez określone działanie lub zaniechanie pozwanego. Dopiero w razie pozytywnego przesądzenia tych kwestii, konieczne jest podjęcie dalszych badań, w tym bezprawności działania, objętej domniemaniem prawnym, które powinien obalić pozwany.

Jak jednolicie przyjmuje się w orzecznictwie i doktrynie kwestia zagrożenia bądź naruszenia dóbr osobistych powinna być ujmowana na płaszczyźnie faktycznej i prowadzić do ustalenia, czy dane zachowanie, biorąc pod uwagę przeciętne reakcje ludzkie, mogły obiektywnie stać się podstawą do negatywnych odczuć po stronie pokrzywdzonego. Abstrahuje się tu od subiektywnych odczuć osób nadwrażliwych oraz takich, które z różnych względów (np. choroba psychiczna, wiek) nie mają zdolności do reagowania emocjonalnego na określone zachowania innych podmiotów (K. Cisek, Komentarz do art. 24 k.c. pod red. E. Gniewek, 2010, Legalis i powołane tam orzecznictwo Sądu Najwyższego: z 23 maja 2002 r., IV CKN 1076/00, OSN 2003, Nr 9, poz. 121, z 26 października 2001 r., V CKN 195/01, niepubl., z 11 marca 1997 r., III CKN 33/97, OSN 1997, Nr 6-7, poz. 93, z 5 kwietnia 2002 r., II CKN 953/00, niepubl.). Należy więc przyjmować koncepcję obiektywną naruszenia dobra osobistego w kontekście całokształtu okoliczności sprawy.

W ocenie Sądu Okręgowego Sąd I instancji słusznie uznał, że warunki, w jakich przebywał powód w pozwanym zakładzie nie powodowały cierpienia i upokorzenia w stopniu przekraczającym nieunikniony zakres dolegliwości związanych z odbywaniem kary pozbawienia wolności. W pozwanym zakładzie karnym cele, w których przebywał powód wyposażone były w odpowiedni sprzęt kwaterunkowy, odpowiedni węzeł sanitarny umożliwiający dbanie o higienę osobistą- wydzielony kącik sanitarny z wodą i umywalką. Dodatkowo, mógł korzystać z aneksu kuchennego, w której znajdowała się bieżąca ciepła woda. Cele w oddziale terapeutycznym podzielone są na cele dla osób palących i niepalących. Palarnia zaś usytuowana jest na końcu korytarza bezpośrednio przy drzwiach prowadzących do oddziału i jest tam bezpośredni dostęp do świeżego powietrza. W niniejszej sprawie powód miał możliwość poruszania się po całym oddziale. Zatem niewątpliwie to od niego zależało jak pożytkował swój czas wolny od zajęć terapeutycznych. Nie ulega wątpliwości, że zdrowie, obejmujące również prawo do przebywania w środowisku wolnym o dymu tytoniowego, należy do niezbywalnych dóbr osobistych każdego człowieka. Powód nie zgłaszał jednak żadnych skarg oraz wniosków zarówno na warunki panujące w celi, w szczególności, iż w celi umieszczone zostały osoby palące, jak również na to, że na oddziale znajdować się mogą osoby zarażone. W celach są przy tym wydzielone kąciki sanitarne ścianami, jest próg i wentylacja grawitacyjna. Jak wynika z akt sprawy powód wręcz wyrażał zadowolenie z faktu umieszczenia go w Oddziale terapeutycznym. W trakcie rozmowy wstępnej powód został zapoznany z zasadami bezpiecznego zachowania się i funkcjonowania wśród skazanych z grupy podwyższonego ryzyka. Przedstawiane są także skazanym szczegółowe informacje z zakresu profilaktyki HIV i (...). Wprawdzie powód mógł subiektywnie odczuwać dyskomfort z tego

powodu, to jednak wobec akceptacji tego stanu rzeczy wyrażającego się niezgłaszaniem skarg, czy wniosków, w tym na zachowanie współosadzonych do administracji Zakładu Karnego nie sposób uznać, że w ten sposób doszło do naruszenia jego dóbr osobistych. Podkreślenia też wymaga, na co zwrócił uwagę już Sąd Rejonowy, że przyznanie zadośćuczynienia ma charakter fakultatywny i zależy od oceny całokształtu okoliczności sprawy. W rozpoznawanej sprawie ocena ta wypada niepomyślnie dla powoda.

Konkludując, Sąd odwoławczy podziela stanowisko Sądu I instancji, wedle którego powód nie udowodnił przesłanek przyznania zadośćuczynienia. Z tego powodu roszczenie strony powodowej podlegało oddaleniu.

Mając na uwadze powyższe Sąd Okręgowy na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację jako bezzasadną.

Zważywszy, że w toku postępowania drugoinstancyjnego powód korzystał z przyznanej z urzędu pomocy prawnej radcy prawnego J. M., Sąd Okręgowy przyznał i nakazał wypłacić na rzecz ustanowionego z urzędu pełnomocnika ze Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w Łowiczu kwotę 73,80 zł, obejmującą podatek VAT w wysokości 23% - § 10 ust. 1 pkt. 25 w zw. z § 12 ust. 1 pkt 1 powołanego wyżej rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu, stwierdzając jednocześnie, iż charakter przedmiotowej sprawy nie uzasadniał uwzględnienia wniosku pełnomocnika o zasądzenie kosztów w wysokości sześciokrotności stawki minimalnej.